

»Jeg kunne ikke ønske mig nogen bedre død«

Hospice: Det Ethiske Råd efterlyser bedre lindring af døende. Den finder man på Svanevig Hospice på Lolland. Her oplever patienterne både fred og omsorg, som giver dem tryghed i livets allersidste fase. Den 63-årige Bentt Gaston Arenshøj føler, at han har fået et afklaret forhold til døden.

På Svanevig Hospice bor Bentt Gaston Arenshøj i en moderne lejlighed på 30 kvm med eget bad og toilet. Han er en af de mere end 300 personer, der har tilbragt deres sidste dage af livet i de rolige omgivelser.

PETER ERNSTVED RASMUSSEN
LIV HØYBYE JEPPESEN (foto)

peter.ernstved@jp.dk
liv.hoybye@jp.dk

Bentt Gaston Arenshøj skal dø. Den meddelelse fik han den 21. juni i år efter en mislykket operation på Aalborg Sygehus. Kræften i bugspytkirtlen havde vokset sig stor og sad så tæt på hovedpulsåren, at den ikke kunne fjernes. Trods sine bare 63 år ved Bentt Gaston Arenshøj ikke længere, om han får i morgen med.

For mange ville den dom være svær at håndtere. Men den pensionerede sømand, arbejder og fagforeningsmand ser anderledes lyst på de mørke kendsgerninger.

»Jeg kunne ikke ønske mig nogen bedre død,« siger Bentt Gaston Arenshøj.

Han sidder i sin stol på Svanevig Hospice i Bandholm på Lolland med udsigt til Smålandshavet og Askø over grønne efterårsmarker. Ved sin side har han sin elskede kone, og to af børnebørnene kommer om lidt.

»Jeg er taknemmelig for at slutte livet på hospice. Det har givet mig et langt forløb, hvor jeg har kunnet komme til afklaring med døden, med min familie, mine venner og bekendte. Det synes jeg, at alle skulle have ret til. De andre beboere har det ligesom mig. Jeg har fået større appetit både i kraft af medicinen, men i allerhøjeste grad også, fordi vi har et køkken, der kræser om os. Jeg har kun min livskraft og glæde, fordi jeg er her. Selvfølgelig har jeg også dage, hvor jeg sidder og tuder. Men det er dejligt at være her. Jeg har ikke noget at være bitter over,« siger han.

Hospice giver en enorm tryghed

Debatten om bedre pleje til døende blussede for alvor op i juni, da en mand fra Odense blev idømt 60 dages betinget fængsel for at have ydet sin far en mislykket aktiv døds-hjælp i form af 94 morfinpiller.

Efterfølgende viste en meningsmåling i denne avis, at næsten 7 ud af 10 danskere gik ind for aktiv døds-hjælp.

Historierne fik sundhedsminister Astrid Krag (SF) til at bede Det Ethiske Råd tage stilling til spørgsmålet, og i september rettede rådet en opsigtsvækkende kritik af de eksisterende forhold. Ifølge Det Ethiske Råd er der ikke behov for at ændre lovgivningen om aktiv døds-hjælp, da den allerede i dag giver mulighed for aktivt at sige nej til yderligere behandling og samtidig øge indtagelsen af stærk smertestillende medicin, som reelt fremskynder døden.

»Noget tyder på, at den palliative indsats endnu ikke er tilstrækkeligt udviklet og udbygget i Danmark, selv om der er sket væsentlige fremskridt gennem de seneste år,« skrev rådet i sit høringsvar.

På Svanevig Hospice bor Bentt Gaston Arenshøj i en moderne lejlighed på 30 kvm med eget bad og toilet. Den ligger ud til fællesarealet, hvorfra lyden af en frivillig organists afdæmpede klavermusik strømmer ind gennem den lukkede dør. Bentt Gaston Arenshøj nikker.

»Jeg giver udtalelsen fra Det Ethiske Råd min fulde opbakning. Det er den bedste løsning. Mens jeg har boet her på hospice, har jeg spekuleret meget på betydningen af, at jeg kan være her. Men så sandelig også på dem, som ikke kan være her. Der findes mange ældre enlige mennesker, som sagtens kunne have meget stor glæde af at være her. Jeg tror, at ensomheden næsten er det aller værste, man kan opleve. Selv mig, der har en familie, som støtter op om mig og min sygdom – jeg oplever også i perioder, at jeg står lidt alene alligevel. Det har givet en enorm tryghed og glæde at være her, fordi jeg kun skal koncentrere mig om at have det så godt som muligt,« siger han.

I denne måned er det 20 år siden, at det første hospice åbnede i Danmark. Siden er yderligere 17 kommet til, og i dag råder regionerne over sammenlagt 220 hospicepladser foruden 10 såkaldte palliative sengepladser på Bispebjerg Hospitals medicinske afdeling i København.

Himmerige ligger i Bandholm!

Svanevig Hospice, små 10 km fra Maribo, blev indviet som et af de nyeste i januar 2010, og siden har mere end 300 personer tilbragt deres sidste dage af livet i de smukke og rolige omgivelser tæt på Knuthenborg.

Selv om hospice handler om pleje af terminale patienter, er det en udbredt misforståelse, at hverdagen af den grund skulle være sørgmodig, trist og uden glæde. I stedet oplever man faktisk det stik modsatte på grund af de smukke omgivelser, den rolige atmosfære, de mange aktiviteter og ikke mindst personalets omsorg.

Lis Christensen er 70 år og pensioneret sygeplejerske. Hun har arbejdet 40 år på intensivafdelingen på Nykøbing Falster Sygehus og er i dag en af de ca. 50 frivillige, som hver måned bruger nogle timer på at sprede glæde og tryghed for beboerne.

»Jeg er rigtig glad for at være her. Vi går ture med dem, læser aviser og bøger for dem, og så kan jeg tage med, hvis en patient skal til behandling på sygehuset. Mange op-

lever sygehuset som en banegård, og derfor nyder de at være her, hvor det kun handler om at have det godt. Der var en af beboerne, som sagde til mig: "Jeg troede ikke, at Himmerige lå i Bandholm!" For mig er det givende at være her, og det giver meget mening i mit eget liv,« fortæller Lis Christensen.

Oplevede ondskab i barndommen

Trods sine bare 63 år har Bentt Gaston Arenshøj gennem livet oplevet mere end de

fleste. På godt og ondt. Særligt i barndommen var der meget af det sidste.

»Vi flyttede fra Aalborg, da jeg var syv år, fordi min far var syg og skulle indlægges i Randers. Han døde i en alder af 36 år. Officielt døde han af nyrsvigt, men jeg hælder til, at han måske havde cancer,« siger Bentt Gaston Arenshøj.

Ikke nok med at han mistede sin far alt for tidligt. Da moren fandt en ny kæreste, udviklede forholdet sig til et tilbagevend-

Hospicer i Danmark

Der findes 18 hospicer og en enkelt palliativ sygehusafdeling i Danmark med sammenlagt 220 sengepladser.

Antal sengepladser

JP-grafik: AGNETE HOLK

” Selvfølgelig har jeg også dage, hvor jeg sidder og tuder. Men det er dejligt at være her. Jeg har ikke noget at være bitter over.

Bentt Gaston Arenshøj
Patient på Svanevig Hospice

de mareridt for drengen og hans to søstre.
»Lige før jeg fyldte 15, sagde jeg til min mor, at hun skulle underskrive min søfartsbog. Ellers gik jeg til børneværnet og meldte hende. Vi havde fået en stedfar, som tæskede os. Jeg oplevede flere gange, at jeg sad og gemte mig nede i kælderens, indtil politiet kom og fjernede ham. Jeg tog ud at sejle, for der var fast kost og logi. Siden da har jeg klarlagt mig selv. Det betyder også, at der er en masse ting fra min barndom, som jeg har fortrængt. Samtidig har jeg haft svært ved at få tillid til voksne, indtil jeg selv blev voksen,« fortæller Bentt Gaston Arenshøj.

Siden formede livet sig som en personificeret historiefortælling om udviklingen og afviklingen af industrisamfundet i udkannten af Danmark.

Efter at være gået i land som sømand arbejdede Bentt Gaston Arenshøj i Hernings tekstilindustri, på jernstøberiet i Randers, på skibsværftet i Nakskov og siden på Vestas vindmøllefabrik samme sted. Han var tilidsmand og næstformand i den lokale fagforening SiD i Nakskov. Senere fik han en arbejdsskade – og har siden været både arbejdsløs og i fleksjob, inden kræften indhentede ham i foråret.

Sagde nej tak til kemoterapi

Med sin kræftsygdom tilhører Bentt Gaston Arenshøj den store majoritet på Svanevig Hospice. Hele 95 pct. af patienterne har kræft, og gennemsnitstiden for en beboers ophold er 21 dage. Det fortæller Birgitte Bülow, som er hospicechef på Svanevig. Ifølge hende er en af personalets vigtigste opgaver at lytte til og vejlede beboerne.

»Hvis vi skal hjælpe alvorligt syge patienter, skal vi hjælpe hele familien. Det er ikke nok at hjælpe med de fysiske symptomer, for der kan også være psykiske problemstillinger, der fylder meget. Flere patienter oplever at være angste, og sociale problemstillinger kan også gøre, at man ikke kan få lov at afslutte sit liv i fred. En del patienter giver også behandlingen et allersidste forsøg. Det har jeg stor respekt for. Når de så kommer herved, tager vi snakken med dem, om de vil bruge deres sidste 14 dage af deres liv på at køre på landevejen til København eller Næstved, eller vil de i virkeligheden hellere bruge dem på at have kræfterne til deres familie. Så er der en del af dem, som vælger behandlingen fra,« fortæller hun.

Det gjorde Bentt Gaston Arenshøj, allerede inden han kom på Svanevig Hospice.

Da han hørte resultatet af den mislykkede operation, og da han fik beskrevet, hvordan kemoterapi med behandlinger hver tredje uge kunne påvirke ham med megen træthed og svækket immunforsvar, valgte han det fra.

»Jeg har altid troet på, at der er mere mellem himmel og jord. Nogle måneder før diagnosen havde jeg allerede på fornemmelsen, at jeg var alvorligt syg. Det har gjort, at jeg fik tid til at forberede mig på en dårlig meddelelse. Efter jeg fik konstateret kræft, har det betydet, at jeg er kommet meget, meget tættere på mine børn og min hustru i forhold til at få snakket ud om tingene. Især min søn. Han har altid været meget lukket, når det drejede sig om følelser. Vi har snakket meget om det, og vi har snakket rigtig meget. Også mit ældste barnebarn, Emma på 14 år. Hun er fuldstændig knust. Det eneste, jeg fortryder, er, at jeg fik den operation. Uden den ville jeg have haft nogle flere dage at leve i,« siger Bentt Gaston Arenshøj.